

บทคัดย่อ

การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งกลุ่มวิชาพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนบางกะปิ เป็นการวิจัยที่มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งกลุ่มวิชาพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนบางกะปิ 2) เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้ระบบการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งกลุ่มวิชาพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนบางกะปิ ด้วยรูปแบบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้หลักวงจรพัฒนาระบบ (SDLC) ของสแตร์ (Stair) แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) การสำรวจปัญหาและความต้องการ ศึกษา และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การสร้างและตรวจสอบระบบการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง 3) การทดลองใช้ระบบการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง และ 4) การรับรองและปรับปรุงแก้ไขระบบการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารและครูโรงเรียนบางกะปิ เพื่อใช้สำรวจปัญหาและความต้องการใช้ระบบการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง จำนวน 117 คน กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญประเมินและตรวจสอบระบบการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง จำนวน 7 คน กลุ่มที่ 3 กลุ่มเป้าหมายสำหรับการทดลองใช้ระบบการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง ได้แก่ ครูผู้สอนในระบบการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งจำนวน 15 คน ผู้ดูแลระบบจำนวน 1 คนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีผลการเรียนติด 0 และคาดว่าจะไม่จบการศึกษาตามเกณฑ์ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 89 คน และกลุ่มที่ 4 ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและรับรองระบบการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบประเมิน แบบสำรวจ แบบสอบถาม และแบบทดสอบ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการสำรวจปัญหาและความต้องการ พบว่า มีปัญหาคือ กรณีการสอนเสริมก่อนการสอบแก้ตัวให้กับนักเรียนที่ติด 0 และเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งคาดว่าจะไม่จบการศึกษาตามเกณฑ์การศึกษานั้น ครูผู้สอนไม่สามารถสอนเนื้อหาสาระเฉพาะที่นักเรียนสอบไม่ผ่านเป็นรายบุคคล และตรงตามความต้องการของนักเรียนได้ครบทุกคน ตามเวลาที่โรงเรียนกำหนดไว้ และพบว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนบางกะปิมีความต้องการใช้ระบบการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งในลักษณะเป็นสื่อเสริมสำหรับนักเรียน โดยเน้นการพัฒนาใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอนและผู้ดูแลระบบ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านนักเรียน และด้านการวัดและประเมินผล

2. ผลการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง พบว่า ระบบการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งกลุ่มวิชาพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนบางกะปิ ที่พัฒนาขึ้น มีขั้นตอนการเรียนการสอน 8 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมความพร้อมผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม 2) การปฐมนิเทศและแนะนำวิธีการเรียน 3) การสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน 4) ทบทวนและเชื่อมโยงความรู้เดิม 5) จัดการเรียนการสอนตามแผนการใช้งานระบบอีเลิร์นนิ่ง 6) ให้คำแนะนำและข้อมูลป้อนกลับ 7) ผู้สอนร่วมกับผู้เรียนช่วยกันสรุปเนื้อหา และ 8) ประเมินและตรวจสอบความรู้ของผู้เรียน และผลการตรวจสอบระบบการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยแต่ละองค์ประกอบมีความสอดคล้องเกี่ยวข้องกัน

3. ผลการทดลองใช้ระบบการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งกลุ่มวิชาพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนบางกะปิ พบว่า

3.1 นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งได้เรียนผ่านระบบการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผ่านเกณฑ์การวัดผลตามที่กลุ่มสาระการเรียนรู้กำหนดไว้ทุกคน

3.2 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนผ่านระบบการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งกลุ่มวิชาพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนบางกะปิ อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

3.3 ครูผู้สอนและผู้ดูแลระบบมีความพึงพอใจต่อระบบการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งกลุ่มวิชาพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนบางกะปิ อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

4. ผลการรับรองและปรับปรุงแก้ไขระบบการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า อยู่ในระดับมีความเหมาะสม (นำไปใช้ได้) โดยมีข้อควรปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ ปรับแก้เนื้อหาบางเรื่องให้ตรงกับความต้องการของนักเรียนที่จะพัฒนา ปรับแก้แบบทดสอบบางข้อและแบบฝึกหัดของแต่ละเรื่อง และควรจัดให้มีระบบติดตามผลการพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง